

MEDITATIO CCLXXVIII.

De comprehensione Christi et fuga
discipulorum.

I. — Dixit autem Jesus ad eos, qui venerant ad se, principes sacerdotum, et magistratus templi, et seniores : Quasi ad latronem existis cum gladiis, et fustibus.

Cum quotidie vobiscum fuerim in templo, non extendistis manus in me : sed hæc est hora vestra, et potestas tenebrarum. (*Luc. XXII. 52, 53.*)

Hoc autem totum factum est, ut adimplerentur Scripturæ prophetarum. (*Matth. XXVI. 56.*)

Non inculcat Dominus præsidēs Judæorum, quod non sibi mature paraverant insidias mortis : sed arguit eos qui temere opinabantur eum se invasisse ipso invito : ac si dicat : Tunc non cepistis me, quia volebam ; et nec nunc possetis, nisi me sponte vestris subjicerem manibus : unde sequitur : *sed hæc est hora vestra* : id est parvum tempus concessum est vobis exercendæ in me vestræ sævitie, Patre votis meis favente. Dicit etiam quod hæc potestas est tenebris data, id est diabolo et Judæis insurgendi in Christum : et hoc est quod subditur : *et potestas tenebrarum.* (*Cyrillus.*)

Quasi dicat : Ideo adversum me in tenebris congregamini, quia potestas vestra quæ sic contra lucem mundi armamini, in tenebris est. Quæritur autem quomodo Jesus principes sacerdotum, magistratus templi et seniores qui ad se venerunt alloqui dicatur, cum apud alios Evangelistas non ipsos videri, verum in atrio Caiphæ expectantes, ministros misisse perhibeatur. Sed huic contrarietati respondetur, quod illi non per se ipsos, sed per eos quos miserunt ad apprehendendum Christum, in suæ jussionis potestate venerunt. (*Beda.*)

Quia enim omnes Prophetæ prædixerunt Christi passionem, ideo Evangelista non posuit fixum testimonium, sed generaliter dicit impleri vaticinia omnium Prophetarum. (*Remigius.*)

II. — Tunc accesserunt, et manus injecerunt in Jesum, et tenuerunt eum. (*Matth. XXVI. 20.*)

Tunc discipuli ejus relinquentes eum, omnes fugerunt. (*Marc. XIV. 50.*)

Tunc, scilicet quando ipse permisit : frequenter enim voluerunt, sed non potuerunt. (*Remigius.*)

Exsulta Christiane, in commercio inimicorum tuorum vicisti : quod Judas vendidit et quod Judæus emit, tu acquisivisti. (*Rabanus.*)

Discipuli autem, qui quando detentus est Dominus permanserunt, quando locutus est hæc ad turbas fugerunt : sciebant enim quoniam jam non erat possibile effugere, eo se voluntarie illis tradente. (*Chrysostomus.*)

III. — Adolescens autem quidam sequetatur eum amictus sindone super nudo : et tenuerunt eum.

At ille rejecta sindone, nudus profugit ab eis. (*Marc. XIV. 21, 22.*)

Hoc de Joanne dicitur, qui, etsi post, ut verba Redemptoris audiret, ad crucem rediit, prius tamen territus fugit. Nam, et illum eo tempore fuisse adolescentem, longa post hoc in carne vita ejus indicio est. Potuit enim fieri ut ad horam, tenentium manibus elapsus, mox resumpto indumento redierit; et sub dubia lucis nocte, se turbis ducentium Jesum, quasi unus de ipsis immiscuerit; donec ad atrium pontificis, cui erat notus perveniat, ut ipse in suo Evangelio commemorat. (*Gregorius.*)

MEDITATIO CCLXXIX.

Christus ducitur ad Annam, mittitur ad Caipham.

I. — Cohors ergo, et tribunus et ministri Judæorum comprehenderunt Jesum, et ligaverunt eum :

Et adduxerunt eum ad Annam primum, erat enim socer Caiphæ, qui erat pontifex anni illius.

Erat autem Caiphæ, qui consilium dederat Judæis : Quia expedit, unum hominem mori pro populo. (*Joan. XVIII. 12, 13, 14.*)

Comprehenderunt ad quem non accesserunt : nec audierunt illud : " Accedite ad eum et illuminamini " : (*Psal. XXXIII.*) Si enim sic accederent, non eum manibus occidendum, sed recipiendum corde comprehenderent. Nunc autem quando eum illo modo comprehenderunt, ab eo longius recesserunt. Sequitur *et ligaverunt eum* : a quo solvi potius velle debuerunt; et erant forte in eis qui postea liberati ab eo, dixerunt : " Dirupisti vincula mea." (*Psal. CXV.*) (*Augustinus.*)

Et adduxerunt, etc. Præ delectatione enim gloriabantur in his quæ fiebant, quasi trophæum statuentes. (*Chrysostomus.*)

Nec tacet causam cur ita factum sit : *erat enim socer Caiphæ*, etc. Merito et Matthæus, cum id brevius narrare voluisset, eum ad Caipham ductum fuisse commemorat : quia et ad Annam prius ideo ductus est, quod socer ejus fuerit; et intelligendam sit hoc eundem Caipham fieri voluisse. (*Augustinus.*)

Ne autem audiens vincula auditor tumultetur, recoluit prophetiæ, quoniam mors ejus salus fuit orbis terrarum : unde sequitur : *Erat autem Caiphas, etc. (Chrysostomus.)*

II. — Misit eum Annas ligatum ad Caipham pontificem. (*Foan. XVIII. 24.*)

At illi tenentes Jesum, duxerunt ad Caipham principem sacerdotum, ubi Scribæ et seniores convenerant. (*Matth. XXVI. 57. — Marc. XIV. 53.*)

Quod dicit *ligatum*, non sic intelligendum est quod tunc tantum fuerit ligatus : sed tunc ligatus est cum est captus : itaque ligatum ad Caipham misit, sicut sibi fuerat præsentatus. (*Beda.*)

Refert autem Josephus, istum Caipham unius tantum anni pontificatum, pretio redemisse. Non ergo mirum est si iniquus pontifex inique judicet. (*Hieronimus.*)

Ubi Caiphas est princeps sacerdotum, illic congregantur Scribæ idest litterati, qui præsumt litteræ occidenti, et seniores non in veritate sed in vetustate litteræ. (*Origenes.*)

III. — Petrus autem sequebatur eum a longe usque in atrium principis sacerdotum. Et ingressus intro, sedebat cum ministris, ut videret finem (*Matth. XXVI. 28.*)

Sedebat cum ministris ad ignem, et calefaciebat se. (*Marc. XIV. 54.*)

Multus enim erat fervor Petri, qui cum alios fugientes vidisset, non fugit, sed stetit et intravit. Si autem et Joannes intravit, tamen notus erat principi sacerdotum. Longe autem sequebatur, quia erat Dominus negaturus. (*Chrysostomus.*)

Vel amore discipuli, vel humana curiositate scire cupiebat quid judicaret de Domino pontifex, utrum eum neci addiceret, an flagellis cæsum dimitteret. (*Hieronimus.*)

MEDITATIO CCLXXX.

De responsione data Caiphæ et accepta alapa.

I. — Pontifex ergo interrogavit Jesum de discipulis suis, et de doctrina ejus.

Respondit ei Jesus : Ego palam locutus sum mundo : ego semper docui in synagoga, et in templo, quo omnes Judæi conveniunt : et in occulto locutus sum nihil.

Quid me interrogas? interroga eos, qui audierunt quid locutus sim ipsis : ecce hi sciunt quid dixerim ego. (*Foan. XVIII. 19, 20, 21.*)

Non cognoscendæ veritatis amore interrogat, sed ut causam inveniret qua eum accusare potuisset, et tradere Romano præsidii ad damnandum. Sed Dominus ita temperavit responsionem, ut nec veritatem taceret, nec se defendere videretur. (*Alcuinus.*)

Reminiscitur hic prophetiæ quæ dicit, (*Isai. XLIII.*) "Non in occulto locutus sum, nec in loco terræ tenebroso." (*Theophylactus.*)

Locutus est quidem in occulto, sed non ut hi æstimabant, trepidans et seditionem faciens; sed ubi multorum auditione superiora erant quæ dicebantur. Volens autem, ex superabundantia, fide dignum constituere suum testimonium subdit: *Quid me interrogas?* etc. Interroga inimicos meos qui insidiantur mihi. Sunt autem hæc verba confidentis in eorum quæ dicta erant veritate: hæc est enim veritatis inalterabilis demonstratio, cum inimicos quis invitat testes. (*Chrysostomus.*)

II. — Hæc autem cum dixisset, unus assistens ministrorum dedit alapam Jesu, dicens: Sic respondes pontifici? (*Johan. XVIII. 22.*)

Hic impletur prophetia (*Thren. III.*) "Dedi maxillam meam percutientibus." Sed Jesus injuste percussus mansuete respondit. (*Alcuinus.*)

III. — Respondit ei Jesus: Si male locutus sum, testimonium perhibe de malo: si autem bene, quid me cædis? (*Johan. XVIII. 23.*)

Quid ista responsione verius, mansuetius, justius? Qui enim accepit alapam, numquid vellet eum qui percussit aut celesti igne consumi, aut terra dehiscente sorberi, aut correptum dæmonio volutari, aut etiam alia hujusmodi qualibet pœna, vel etiam graviori puniri? Quid horum per potentiam jubere non potuisset per quam factus est mundus, nisi patientiam nos docere maluisset, qua vincitur mundus. (*Augustinus.*)

MEDITATIO CCLXXXI.

De falsis testimoniis contra Jesum.

I. — Principes autem sacerdotum, et omne concilium quærebant falsum testimonium contra Jesum, ut eum morti traderent.

Et non invenerunt, cum multi falsi testes accessissent. (*Matth. XXVI. 59, 60.*)

Multi enim testimonium falsum dicebant adversus eum: et convenientia testimonia non erant. (*Marc. XIV. 56.*)

Congregatis principibus sacerdotum, tota pestilentiae conventicula, volebant suis insidiis iudicii formam imponere. Sed quod fictum erat iudicium, et omnia tumultus et turbationis plena, manifestatur per hoc quod subditur: *Et non invenerunt cum multi falsi testes accessissent.* (*Chrysostomus.*)

Falsa enim testimonia tunc locum habent, quando cum colore aliquo proferuntur. Sed nec color inveniebatur qui posset contra Jesum adjuvare mendacia; quamvis essent multi gratiam tribuere volentes principibus sacerdotum; quod maximam laudem exhibet Jesu, qui sic omnia irreprehensibiliter dixit et fecit, ut nullam vere similitudinem invenirent in eo reprehensionis et mali et multi astuti. (*Origenes.*)

II. — Novissime autem venerunt duo falsi testes.

Et dixerunt: Hic dixit: Possum destruere templum Dei, et post triduum reaedificare illud. (*Matth. XXVI. 60, 61.*)

Quoniam nos audivimus eum dicentem: Ego dissolvam templum hoc manu factum, et per triduum aliud non manu factum aedificabo.

Et non erat conveniens testimonium illorum. (*Marc. XIV. 58, 59.*)

Quomodo autem falsi testes sunt, si ea dicunt quae Dominum dixisse legimus! Sed

falsus testis est qui non eodem sensu dicta intelligit quo dicuntur: Dominus enim dixerat de templo corporis sui; sed in ipsis verbis calumniatur, ut paucis additis vel mutatis quasi justam calumniam faciant. Salvator dixerat (*Joan. II.*): "Solvite templum hoc": isti commutant et aiunt: *Possum destruere templum Dei.* Vos inquit, solvite, non ego: quia illicitum est ut nobismetipsis inferamus manus. Deinde illi verunt: *et post triduum reaedificare illud,* ut proprie de templo Judaico dixisse videretur: Dominus autem, ut ostenderet animale et spirans, dixerat: "Et ego in triduo resuscitabo illud." Aliud est aedificare, aliud resuscitare. (*Hieronymus.*)

III. — Et surgens princeps sacerdotum ait illi: Nihil respondes ad ea quae isti adversum te testificantur? (*Matth. XXVI. 62.*)

Exsurgens summus sacerdos in medium, interrogavit Jesum dicens: Non respondes quidquam ad ea, quae tibi obijciuntur ab his?

Ille autem tacebat et nihil respondit. (*Marc. XIV. 60, 61.*)

Ira autem princeps et impatiens, non inveniens calumniae locum, excutit de solio pontificem, ut vesaniam, mentis motu corporis demonstraret. (*Hieronymus.*)

Sed ipse Deus et Salvator noster, qui mundo salutem contulit, et humano generi sua pietate subvenit, sicut ovis ad occisionem sine voce ducitur, et obmutuit et siluit a bonis : Taciturnitas Christi apologiam, idest excusationem Adæ absolvit. (*Hieronymus.*)

MEDITATIO CCLXXXII.

Adjuratio, blasphemia, colaphi,
alapæ, sputa.

I. — Rursum summus sacerdos interrogabat eum, et dixit ei ! Tu es Christus Filius Dei benedicti? (*Marc. XIV. 61.*)

Adjuro te per Deum vivum, ut dicas nobis si tu es Christus filius Dei. (*Matth. XXVI. 63.*)

Dicit illi Jesus : Tu dixisti. (*Matth. XXVI. 64.*) Ego sum. (*Marc. XIV. 62.*)

Verumtamen dico vobis, amodo videbitis filium hominis sedentem a dextris virtutis Dei, et venientem in nubibus coeli. (*Matth. XXVI. 64.*)

Princeps sacerdotum peccatum faciebat insidians Jesu; et ideo imitabatur proprium patrem, qui bis dubie interrogavit Salvato-

rem (*Matth. IV.*) : Si tu es Christus Filius Dei? Unde quis recte dicere potest; quoniam dubitare de Filio Dei utrum ipse sit Christus, opus diaboli est. Non decebat autem Dominum, ad adjurationem principis respondere sacerdotum, quasi vim passum : propter quod nec denegavit se Filium Dei esse, nec manifeste confessus est : unde sequitur : *Dicit illi Jesus, Tu dixisti.* Non enim erat dignus Christi doctrina : propterea non eum docet, sed verbum oris ejus accipiens, in redargutionem ipsius convertit. (*Origenes.*)

Et quidem sacerdos interrogat Filium Dei, Jesus autem respondet Filium hominis : ut hinc intelligamus Dei Filium idem esse et filium hominis : et ne quaternitatem faciamus in Trinitate; sed homo in Deo et Deus in homine sit. Dicit autem, *a dextris virtutis sedentem*; idest in vita regnantem sempiterna, et virtute divina. *Et venientem cum nubibus cali.* In nube ascendit, cum nubibus veniet : id est, in corpore suo solo quod sumpsit a Virgine ascendit, et cum multiformi Ecclesia, quæ corpus ipsius et plenitudo ejus, ad judicium venturus est. (*Hieronymus.*)

II. — Tunc princeps sacerdotum scidit vestimenta sua, dicens : Blasphemavit : quid adhuc egemus tibus? ecce nunc audistis blasphemiam :

Quid vobis videtur? At illi respondentes dixerunt: Reus est mortis. (*Matth. XXVI. 65, 66.*)

Omnes condemnauerunt eum esse reum mortis. (*Marc. XIV. 64.*)

Pontificem autem quem de solio sacerdotali furor excusserat, eadem rabies ad scindendum vestes provocat. Consuetudinis enim iudaicæ est, quod cum aliquid blasphemum et quasi contra Deum audierint scindant vestimenta sua. (*Hieronymus.*)

Hoc igitur fecit ut accusationem redderet graviorem; et quod verbis dicebat factis extolleret. (*Chrysostomus.*)

Cum ergo scidisset vestimenta sua, non fert sententiam a seipso, sed ab aliis eam exquiri, dicens, *Quid vobis videtur*, etc.

At illi respondentes dixerunt: Reus est mortis: ipsi accusantes, ipsi discutientes, ipsi sententiam proferentes. (*Chrysostomus.*)

Quantum putas fuit erroris, ipsam principalem vitam, ream mortis pronuntiare, et per tantorum resurgentium testimonia, non respicere fontem vitæ, de qua in omnes resurgentes vita fluebat? (*Origenes.*)

III. — Et viri qui tenebant illum, illud debant ei cædentes. (*Luc. XXII. 63.*)

Tunc expuerunt in faciem ejus, et colaphis eum ceciderunt. (*Matth. XXVI. 67.*)

Et velaverunt eum (faciem ejus. *Marc. XIV. 65.*) et palmas in faciem ejus dederunt, dicentes: Prophetiza nobis Christe, quis est qui te percussit? (*Matth. XXVI. 68.*)

Et alia multa blasphemantes dicebant in eum. (*Luc. XXII. 65.*)

Attende quod Evangelista, cum summa diligentia ea quæ videntur esse exprobratissima exponit, nihil occultans aut verecundans; sed gloriam existimans maximam, dominatorem orbis terrarum pro nobis talia sustinere. Hoc autem legamus continuo, hoc nostræ menti inscribamur, et in his gloriemur. (*Beda.*)

MEDITATIO CCLXXXIII.

De prima Petri negatione.

I. — Sequebatur autem Jesum Simon Petrus, et alius discipulus. Discipulus autem ille erat notus pontifici, et introivit cum Jesu in atrium pontificis.

Petrus autem stabat ad ostium foris. Exiit ergo discipulus alius, qui erat notus pontifici, et dixit ostiaræ et introduxit Petrum. (*Joan. XVIII. 15, 16.*)

Ex devotione, Petrus, sequebatur magistrum, quamvis a longe propter timorem. (*Alcuinus.*)

Quis sit autem ille alius discipulus, non temere affirmandum est, quia tacetur. Solet autem se idem Joannes ita significare et addere, *quem diligebat Jesus*: fortassis ergo et ipse est. (*Augustinus.*)

Se autem occultat humilitatis gratia, etenim hic magnam rectitudinem enarrat; quomodo omnibus fugientibus ipse sequitur. Sed præponit sibi Petrum, et sui ipsius coactus est meminisse, ut discas quoniam certius enarrat ea quæ facta sunt in atrio, quasi intus existens. Succidit autem propriam laudem subdens: *Discipulus ille erat notus pontifici*, etc.: non enim hoc ut magnum quid de seipso ponit; sed quia dixit quod intravit cum Jesu solus, ut non æstimes hoc excelsæ mentis esse, addit causam. (*Chrysostomus.*)

II. — Accenso autem igne in medio atrii et circumsedentibus illis (*ministris*) erat Petrus in medio eorum. (*Luc. XXII. 55.*)

Petrus vero sedebat foris in atrio. (*Matth. XXVI. 69.*)

Traditæ enim erant Petro claves regni cælorum: credenda erat ei populorum innumera multitudo, quæ esset involuta peccatis.

Erat autem Petrus paulo durior, sicut truncata servi principis sacerdotum declarat auricula. Hic igitur tam durus, tamque severus, si donum non peccandi fuisset adeptus; quæ venia commissis populis donaretur? Quem divina providentia permisit, quod primo ipse laberetur in peccatum, quo erga peccantes duriores sententiam proprii casus intuitu temperaret. Et cum se calefacere vellet ad prunas, accessit ad eum puella, de qua sequitur. (*Augustinus.*)

III. — Et cum esset Petrus in atrio deorsum, venit una ex ancillis summi sacerdotis (ancilla ostiaria. *Joan. XVIII. 17.*) Et cum vidisset Petrum calefacientem se. (*Marc. XIV. 67.*)

Et cum fuisset intuita, dixit: Et hic cum illo erat. (*Luc. XXI. 56.*)

Accessit ad eum una ancilla, dicens: Et tu cum Jesu Galilæo, Nazareno, eras. (*Matth. XXVI. 69. — Marc. XIV. 67.*)

Numquid et tu ex discipulis es hominis istius? (*Joan. XVIII. 17.*)

Quid sibi vult quod primo eum prodit ancilla, cum viri utique magis potuerint eum recognoscere, nisi ut iste sexus peccare in nece Domini videretur, ut et iste sexus redimeretur per Domini passionem? (*Ambrosius.*)

iv. — At ille negavit coram omnibus, dicens : Nescio quid dicas. (*Matth. XXVI. 70.*)

At ille negavit dicens : Neque scio, neque novi quid dicas. (*Marc. XIV. 68.*)

At ille negavit eum dicens : Mulier, non novi illum. (*Luc. XXII. 57.*)

Dicit ille : Non sum (*Joan. XVIII. 17.*) (nimirum, ex discipulis hominis istius.)

Ex exiit foras ante atrium et gallus cantavit. (*Marc. XIV. 68.*)

Quid ais, o Petre? Vox tua repente mutata est : os enim plenum fidei et amoris, in odium perfidiamque conversum est : non tibi flagella, nondum sunt admota tormenta : qui te interrogat, nullus est eorum qui auctoritate sua possit formidinem incutere confitenti : mulier te simplici voce interrogat, et forte nec proditura confessum; nec tamen mulier, sed puella ostiaria, vile mancipium. (*Augustinus.*)

Sed ideo negavit Petrus quia procedit incaute : non negat in monte, non in templo, non in sua domo, sed in prætorio Judæorum : ibi negat ubi Jesus ligatus est, ubi veritas non est. (*Ambrosius.*)

MEDITATIO CCLXXXIV.

De secunda et tertia negatione Petri ejusdemque pœnitentia.

1. — Exeunte autem illo januam vidit eum alia ancilla, et ait his qui erant ibi : Et hic erat cum Jesu Nazareno. (*Matth. XXVI. 71.*)

Et post pusillum alius videns eum dixit : Et tu de illis es. Petrus vero ait : O homo, non sum. (*Luc. XXII. 58.*)

Et iterum negavit, cum juramento; quia non novi hominem. (*Matth. XXVI. 72.*)

Intelligitur autem quod postquam exiit foras, cum jam semel negasset, gallus cantavit primum, quod Marcus dicit. (*Augustinus.*)

Ut ostendat quod neque vox gallica cum a negatione detinuit, neque in memoriam suæ promissionis reduxit. (*Chrysostomus.*)

Cum ergo surgeret et exiret animadvertit (illa alia ancilla) et ait his qui erant ibi, idest qui simul aderant ad ignem in atrio: *Et hic erat cum Jesu Nazareno* : ille autem qui foras exierat, hoc audito regressus est, ut se quasi purgaret negando. Vel quod est credibilius, non audivit quod de eo dictum fuerat cum foras exiret, et postquam rediit

quod dictum ei dixerunt ancilla et ille alius quem Lucas commemorat. (*Augustinus.*)

Nota, quia primum ait, *Nescio quid dicis*; secundo *cum juramento* negat: tertio quia cœpit *detestari et jurare*. Perseverare quippe in peccato dat incrementum scelerum: et qui minima spernit, cadit in majora. (*Rabanus.*)

II. — Et intervallo factò quasi horæ unius, alius quidam affirmabat dicens: Vere et hic cum illo erat: nam et Galilæus est. (*Luc. XXII. 59.*)

Accesserunt qui stabant et dixerunt Petro: Vere et tu ex illis es: nam et loquela tua manifestum te facit. (*Matth. XXVII. 73. — Marc. XIV. 70.*)

Dicit ei unus ex servis pontificis, cognatus ejus, cuius abscidit Petrus auriculam: Nonne ego te vidi in horto cum illo? (*Foan. XVIII. 26.*)

Et ait Petrus: Homo nescio quid dicis. (*Luc. XXII. 60.*)

Tunc cœpit detestari et jurare quia non novisset hominem. (*Matth. XXVI. 74.*)

Cœpit anathematizare et jurare: quia nescio hominem istum quem dicitis.

Et statim gallus iterum cantavit. (*Marc. XIV. 71.*)

Et continuo, adhuc illo loquente, cantavit gallus. (*Luc. XXII. 60.*)

Nunc jam de tertia negatione inspiciamus: sequitur enim, *et post pusillum*; Lucas autem dixit, *intervallo factò quasi horæ unius, accesserunt qui stabant et dixerunt Petro: Vere et tu ex illis es*, et ut eum convincant, consequenter adjungunt: *nam et loquela tua manifestum te facit.* (*Augustinus.*)

Non quod alterius sermonis esset Petrus, aut gentis externæ: omnes quippe Hebræi erant et qui arguebant, et qui arguebatur: sed quin unaquæque provincia et regio habeat proprietates suas, et vernaculum loquendi sonum, vitare non possit. (*Hieronymus.*)

Vide autem quam sint noxia pravorum hominum colloquia: ipsa quippe coegerunt Petrum negare Dominum, quem prius confessus fuerat esse Dei Filium. (*Remigius.*)

Sed neque hortus (*Nonne te vidi in horto cum illo*) in memoriam reduxit ea quæ ibi dicta sunt, neque multa dilectio quam illic per verba ostendit. (*Chrysostomus.*)

Tunc cœpit detestari et jurare, quia non novisset hominem.

Et statim gallus cantavit. Ecce medici completa est prædictio, ægroti convicta præsumptio: non enim factum est quod ille dixerat: "Animam meam pro te ponam" sed

factum est quod ille prædixerat : " Ter me negabis. " (*Augustinus.*)

III. — Conversus Dominus respexit Petrum. Et recordatus est Petrus verbi Domini, sicut dixerat : Quia priusquam galus cantet, ter me negabis. (*Luc. XXII. 61. — Marc. XIV. 72. — Matth. XXVI. 75.*)

Et egressus foras Petrus flevit amare. (*Luc. XXII. 62. — Matth. XXVI. 75.*)

Admirare autem curam magistri; quia cum vinculus esset, multa utebatur provisione erga discipulum, quem nutu erigens ad lacrymas provocavit. (*Chrysostomus.*)

Non enim fieri poterat, ut in negationis tenebris permaneret quem lux reppererat mundi.

In atrio Caiphæ sedens non poterat agere poenitentiam : unde foras egreditur, de impiorum concilio, ut pavidæ negationis sordes amaris fletibus lavet. (*Hieronymus.*)

MEDITATIO CCLXXXV.

Jesus a concilio damnatus ducitur ad Pilatum.

I. — Ut factus est dies, conveniunt seniores plebis et principes sacerdotum,

et Scribæ, et duxerunt illum in concilium suum, dicentes : Si tu es Christus, dic nobis.

Et ait illis : Si vobis dixerò, non credetis mihi.

Si autem et interrogavero, non respondebitis mihi, neque dimittetis.

Ex hoc autem erit Filius hominis sedens a dextris virtutis Dei. (*Luc. XXII. 66, 67, 68, 69.*)

Si tu es Christus, dic nobis. Siquidem Christum hominem tantummodo de stirpe David venturum sperantes, hoc quærebant, ut si diceret : Ego sum Christus, calumniarentur, quod sibi arrogaret regiam potestatem. (*Beda.*)

Et ait illis : Si vobis dixerò, etc. Etenim despiciebat insaniam eorum, et intrepide eis loquebatur. Hinc autem manifestum, quod inobedientes nullam utilitatem percipiunt cum eis revelantur mysteria, sed majorem condemnationem accipiunt, ideo illis occultanda sunt : nam hoc majoris est misericordiae. (*Theophylactus, ibid.*)

Non est vobis de cetero tempus sermonis et doctrinæ : sed deinceps iudicii tempus erit, cum videbitis me Filium hominis sedentem a dextris virtutis Dei. (*Theophylactus.*)

II. — Dixerunt autem omnes : Tu ergo es Filius Dei? Qui ait : Vos dicitis, quia ego sum.

At illi dixerunt : Quid adhuc desideramus testimonium? Ipsi enim audivimus de ore ejus. (*Luc. XXII. 70, 71.*)

Hoc igitur audientes : *Ex hoc autem erit,* etc., timere debebant; sed illi, post hæc verba, magis insaniunt. (*Theophylactus.*)

Quod se Filium Dei dixerat, acceperunt in eo quod ait : *Erit Filius hominis sedens a dextris virtutis Dei.* (*Beda.*)

Dominus autem maluit se regem probare quam dicere; ut condemnandi causam habere non possint, qui quod objiunt hoc fatentur. (*Ambrosius.*)

Qui ait : Vos dicitis, quia ego sum. Hoc autem dicente Christo, succensuit phariseorum cohors, usurpans ignominiae vocem.

III. — Et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad Pilatum. (*Luc. XXIII. 1.*)

Adducunt ergo Jesum, a Caipha in prætorium. (*Foan. XVIII. 28.*)

Et vinctum adduxerunt eum, et traderunt Pontio Pilato præsidi. (*Matth. XXVII. 2.*)

Erat autem mane : et ipsi non introierunt in prætorium, ut non contaminaren-

tur, sed ut manducarent Pascha. (*Foan. XVIII. 28.*)

Ut impleretur sermo Jesu quem de sua morte prædixit, "Tradetur Gentibus," scilicet Romanis : nam Pilatus Romanus erat, eumque Romani in Judæam præsidem miserant. (*Beda.*)

Ideo autem eum non occulte interfecerunt, quia volebant ejus gloriæ detrudere : multi enim eum admirabantur : et propter hoc studuerunt publice et coram omnibus eum occidere, et ideo ad præsidem eum duxerunt. (*Chrysostomus.*)

Et ipsi non introierunt, etc. O impia cæcitas! Alieni judicis prætorio contaminari timebant, et fratris innocentis sanguinem fundere non timebant. Nam, quod etiam Dominus erat et vitæ dator qui occidebatur, non eorum conscientiae, sed nescientiae deputetur. (*Augustinus.*)

MEDITATIO CCLXXXVI.

De suspendio Judæ.

I. — Tunc videns Judas qui eum tradidit, quod damnatus esset : penitentia ductus, retulit triginta argenteos principibus sacerdotum et senioribus.

Dicens : Peccavi tradens sanguinem justum. (*Matth. XXVII. 3, 4.*)

Videns autem Judas Dominum adjudicatum morti, pretium retulit sacerdotibus, quasi in potestate sua esset persecutorum immutare sententiam. (*Hieronymus.*)

Vide autem quoniam pœnitentiam agit, quando completum est et finem accepit peccatum : non enim permittit diabolus, eos qui non vigilant, videre malum antequam perficiant. (*Chrysostomus.*)

Dicendo tamen : *Peccavi, tradens sanguinem justum*, in impietatis suæ perfidia persistit, qui Jesum non Dei Filium, sed nostræ tantummodo conditionis hominem, etiam inter extrema mortis suæ pericula credidit : cujus flexisset misericordiam, si ejus omnipotentiam non negasset. (*Leo Papa.*)

II. — At illi dixerunt : Quid ad nos? tu videris. (*Matth. XXVII. 4.*)

Quamvis ille, (Judas), non absolvitur, Judæorum tamen impudentia confutatur, quos cum professio redarguat venditoris, scelesti tamen sibi vindicant jura contractus, et exsortes reatus se esse credunt, dum dicunt : *Quid ad nos? tu videris.* Amentes plane, qui putant solvi se magis auctoris scelere, quam teneri. In pecuniariis causis, refuso pretio, jus solvitur. Hi pretium recipiunt, et sacrilegium persequuntur, ac pertinacibus studiis funestam sibi vindicant sanguinis auctorem, cum refunderet venditor sacrilegii mercedem. (*Amb. libro II. Com. in Lucam.*)

III. — Et Judas projectis argenteis in templo, recessit : et abiens laqueo se suspendit. (*Matth. XXVII. 5.*)

Et suspensus crepuit medius et diffusa sunt omnia viscera ejus. (*Act. I. 18.*)

Recedens autem ab aliquo diabolus, observat tempus iterum : et postquam cognoverit, et ad secundum peccatum induxerit, observat etiam tertiæ deceptionis locum. Simile aliquid factum est in Juda; postquam enim pœnituit non servavit cor suum, sed suscepit abundantiore tristitiam a diabolo sibi submissam, quia voluit eum absorbere : *et abiens laqueo se suspendit.* Si autem locum pœnitentiæ requisisset, et tempus pœnitentiæ observasset, forsitan invenisset eum qui dixit : (*Ezech. XXXIII.*) "Nolo mortem peccatoris." (*Origenes.*)

Suspendit autem se laqueo, ut se ostenderet cælo terræque perosum. (*Rabanus.*)

MEDITATIO CCLXXXVII.

De agro figuli empto.

I. — Principes autem sacerdotum, acceptis argenteis, dixerunt : Non licet eos mittere in carbonem : quia pretium sanguinis est. (*Matth. XXVII. 6.*)

Vere culicem liquantes, et camelum glutientes; si enim ideo non mittunt pecuniam in corbonam, quia pretium sanguinis est, cur ipse sanguis effunditur? (*Hieronymus.*)

II. — Consilio autem inito, emerunt ex illis agrum figuli, in sepulturam peregrinorum.

Propter hoc vocatus est ager ille, Haldama, hoc est ager sanguinis, usque in hodiernam diem. (*Matth. XXVII. 7, 8.*)

Providentia autem Dei factum puto, ut pretium Salvatoris non peccatoribus sumptum præbeat, sed peregrinis requiem subministret: ut jam exinde Christus et vivos sanguinis sui passione suscipiat. Pretio ergo dominici sanguinis ager figuli comparatur. Legimus in Scripturis, quod totius generis humani salus redempta sit in sanguine Salvatoris. Ager ergo iste mundus totus est. Figulus autem qui mundi possit habere dominatum, ipse est qui vascula corporis nostri fecit de limo. Peregrinos esse dicimus devotissimos christianos, qui renuntiantes sæculo, nihil possidentes in mundo, in Christi sanguine requiescunt: sepultura enim Christi nihil aliud est quam requies Christiani, consepulti enim sumus, sicut ait Apostolus, (*Rom. VI.*) "Cum illo per baptismum in morte." Nos ergo peregrini in hac luce versamur. (*Augustinus.*)

III. — Tunc impletum est quod dictum est per Jeremiam prophetam, dicentem: Et acceperunt triginta argenteos pretium appetiati, quem appetiaverunt a filiis Israel:

Et dederunt eos in agrum figuli, sicut constituit mihi Dominus. (*Matth. XXVII. 9, 10.*)

Ubi diligenter considerabis; cum hæc non habeantur apud Jeremiam prophetam, num arbitrari oporteat ea per quamdam malitiam sublata esse, an vero librarii erratum fuisse, ut pro Zacharia posuerit Jeremiam. (*Euseb. de demonstrat. libr. X. Cap. 4.*)

MEDITATIO CCLXXXVIII.

Repetitio de Juda, ex Actibus Apostolorum.

I. — In diebus illis Judas fuit dux eorum, qui comprehenderunt Jesum:

Qui connumeratus erat in nobis et sortitus est sortem ministerii hujus. (*Act. I. 16, 17.*)

Nam qui honoratus fuerat æque Apostolis, factus est occisionis causa in Christum. (*Glossa in Luc. evang.*)

Sicut enim insanabilia vulnera, nec austeris medicamentis obediunt, nec demulcentibus : sic anima ubi semel est captivata, et seipsam dederit cuicumque peccato, nullum emolumentum ex admonitionibus consequitur. Quod et Judæ accidit. (*Chrysostomus, cat. aur. in Luca evang.*)

II. — Et hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis, et suspensus crepuit medius : et diffusa sunt omnia viscera ejus.

Et notum factum est omnibus habitantibus Jerusalem, ita ut appellaretur ager ille, lingua eorum, Haceldama, hoc est, ager sanguinis. (*Act. I. 18, 19.*)

Pulchre omnino Petrus Apostolus, filium perditionis in locum suum abiisse testatus est, quod in aere crepuerit medius aeriarum collega potestatum : utpote quem veri Dei et veri pariter hominis qui de caelo venisset operatus salutem in medio terræ : hujus inquam proditorem, nec caelum reciperet, nec terra sustineret. (*Bernar. in Psal. Qui habitat. v. 3.*)

Crepuerit enim Arius, sicut de Juda Petrus Apostolus dixit, quia possedit agrum de mercede iniquitatis. Non est fortuita mors, ubi in sacrilegio pari poenæ parile processit exemplum; ut idem subirent supplicium, qui eundem dominum negaverunt, et qui

eundem dominum prodiderunt. (*Ambrosius de Fide l. I. Cap. 9.*)

III. — Scriptum est enim in libro Psalmorum : Fiat commoratio eorum deserta, et non sit qui inhabitet in ea : et episcopatum ejus accipiat alter. (*Act. I. 20.*)

(*Psal. LXVIII.*) Fiat commoratio eorum deserta, de Judæis ex professo dicitur, qui ob postulatum ad mortem Christum, terra promissionis pulsati sunt. Sed ob vicinitatem criminis, recte etiam hic de Juda, agroque pretio traditionis ejus exempto dicitur.

At vero quod sequitur : *et episcopatum ejus accipiet alter*, de Psalmo CVIII. sumptum est, ubi etiam. “*Os peccatoris et os dolosi*” os ipsius Judæ proprie nominaverit quispian. (*Euseb. de demons. lib. X. c. 3.*)

MEDITATIO CCLXXXIX.

Accusatur Dominus coram Pilato de tribus.

I. — Adducunt ergo Jesum a Caipha in prætorium. Erat autem mane : et ipsi non introierunt in prætorium, ut non contaminarentur, sed ut manducarent Pascha.

Exiit ergo Pilatus ad eos foras, et dixit : Quam accusationem affertis adversus hominem hunc? (*Joan. XVIII. 28.*)

Hæc autem erat consuetudo Judæorum, ut quem mortis reum judicarent, vinctum præsi traderent; ut dum præses vinctum cerneret, intelligeret morti addictum. (*Beda.*)

Sed videns eum ligatum et a tot ductum, non æstimavit hoc argumentum esse inalterabile accusationis, sed interrogat : *Quam accusationem*, etc. Inconveniens enim dicit esse, iudicium eos rapuisse, supplicium autem illi concedere. (*Chrysostomus.*)

II. — Responderunt, et dixerunt ei : Si non esset hic malefactor, non tibi tradidissemus eum.

Dixit ergo eis Pilatus : Accipite eum vos et secundum legem vestram iudicate eum. Dixerunt ergo ei Judæi : Nobis non licet interficere quemquam.

Ut sermo Jesu impleretur, quem dixit : *"Tradent eum gentibus ad illudendum et flagellandum et crucifigendum."* (*Matth. XX. 19.*) Significans qua morte esset moriturus. (*Joan. XVIII. 30, 31, 32.*)

Interrogentur atque respondeant ab imundis spiritibus liberati, cæci videntes, mortui resurgentes, et quod omnia supe-

rat, stulti sapientes, utrum sit malefactor Jesus. Sed ista dicebant, de quibus per Prophetam jam ipse prædixerat. (*Psal. XXXIX.*) "Retribuebant mihi mala pro bonis." (*Augustinus.*)

Dixit ergo eis Pilatus: Accipite, etc. Quasi dicat : Vos qui legem habetis, scitis quid lex de talibus iudicet, secundum quod iustum esse scitis, ita facite. (*Alcuinus.*)

Quia dixerat eis, *secundum legem vestram iudicate eum*, volentes ostendere quod peccatum ejus non est Judaicum, dicunt, *Non licet nobis* : non enim secundum legem nostram peccavit; sed crimen ejus est publicum, quia se regem dixit. Vel quippe eum crucifigi cupiebant, ut etiam modo mortis eum diffament. Non autem licebat eis crucifigere. Sed quod alio modo interficiebant, monstrat Stephanus ab eis lapidatus : et ideo subditur : *Ut sermo Jesu impleretur, significans qua morte esset moriturus* : quoniam scilicet Judæis crucifigere non licebat. (*Chrysostomus.*)

III. — Cœperunt autem illum accusare, dicentes : Hunc invenimus subvertentem gentem nostram, et prohibentem tributa dare Cæsari, et dicentem se Christum regem esse. (*Luc. XXIII. 2.*)

Evidenter autem adversantur veritati : non enim Dominus prohibuit dare census,

sed magis dare jussit. Qualiter autem populum subvertebat, an ut regnum aggredetur? Sed hoc est incredibile cunctis : quia volente multitudine eum in regem eligere, sciens fugit. (*Theophylactus.*)

MEDITATIO CCXC.

Dominus stat ante præsidem.

I. — Introivit ergo iterum in prætorium Pilatus et vocavit Jesum. (*Foan. XVIII. 33.*) Jesus autem stetit ante præsidem.

Et interrogavit eum præses, dicens : Tu es Rex Judæorum. (*Matth. XXVII. 11. — Marc. XV. 2. — Luc. XXIII. 3. — Foan. XVIII. 34.*)

Respondit Jesus : A temetipso hoc dicitis, an alii dixerunt tibi de me? (*Foan. XVIII. 34.*)

Duobus autem Domino objectis, scilicet quod et tributa Cæsari dare prohibuerit et se Christum regem diceret, potuit fieri ut illud quod Dominus ait : (*Luc. XX.*) Reddite quæ sunt Cæsaris, Cæsari, etiam Pilatum audisse contigerit. Ideoque causam hanc quasi apertum Judæorum mendacium parvipendens, solum quod nesciebat, de regni verbo interrogandum putavit. (*Beda.*)

Judex totius creaturæ constitutus a Patre, vide quantum se humiliavit, ut acquiesceret stare ante judicem tunc terræ Judææ : et interrogatus est interrogatione, quam forsitan deridens, aut dubitans Pilatus interrogat : *Tu es Rex Judæorum?* (*Origenes.*)

Respondit Jesus : *A temetipso*, etc. Innuit ex hoc Pilatum esse vecordem, ac indiscrete judicantem ; ac si diceret : si hoc ex te ipso loqueris, pande signa meæ rebellionis : et si ab aliis percepisti, inquisitionem fac ordinariam. (*Theophylactus.*)

II. — Respondit Pilatus : Numquid ego judæus sum? Gens tua, et pontifices tradiderunt te mihi : quid fecisti?

Respondit Jesus : Regnum meum non est de hoc mundo : si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei utique decertarent ut non traderer Judæis : Nunc autem regnum meum non est hinc. (*Foan. XVIII. 35, 36.*)

Pilatus abstulit a se suspicionem qua posset putari a semetipso dixisse, id se a Judæis audisse demonstrans. Deinde dicendo, *quid fecisti?* Satis ostendit illud ei pro crimine objectum ; tanquam diceret : si te regem negas, quid fecisti ut traderis mihi? Quasi mirum non esset, si puniendus judici traderetur qui se diceret regem. (*Augustinus.*)

Reducit autem (*Jesus*) Pilatum non valde malum existentem, et vult ostendere quod non est homo nudus, sed Deus et Dei Filius : et quod formidaverat Pilatus, dissolvit tyrannidis suspicionem : *Respondit Jesus : Regnum meum non est de hoc mundo.* (*Chrysostomus.*)

Audite Judæi et Gentes, non impedio dominationem vestram in hoc mundo, quid vultis amplius? Venite ad regnum quod non est de hoc mundo. Quid est enim ejus regnum, nisi credentes in eum? quibus dicit : "De hoc mundo non estis" : quamvis eos esse vellet in mundo. Unde et hic non ait : Regnum meum non est in hoc mundo, sed, *non est de hoc mundo.* De mundo enim est quidquid hominum a Deo quidem creatum, sed ex Adam vitata stirpe generatum est : factum est autem regnum, non jam de mundo, quidquid inde in Christo regeneratum est. (*Augustinus.*)

Sequentibus verbis : *si ex hoc mundo esset*, etc. ostendit regni ejus quod apud nos est imbecillitatem, quoniam a ministris habet fortitudinem : superius vero regnum sufficiens est sibi ipsi, nullo indigens. Si igitur majus est illud regnum, volens captus est, seipsum tradens. (*Chrysostomus.*)

Ideo non dicit, Regnum meum non est hic, sed *non est hinc* : nam regnat in mundo, et utitur ejus provisione, et juxta votum cuncta disponit : non est autem ab infimis consti-

tutum regnum ejus, sed cœlitus et ante sæcula. (*Theophylactus.*)

III. — Dixit itaque ei Pilatus : Ergo rex es tu? Respondit Jesus : Tu dicis quia rex sum ego. Ego in hoc natus sum, et ad hoc veni in mundum, ut testimonium perhibeam veritati : omnis, qui est ex veritate, audit vocem meam.

Dicit ei Pilatus : Quid est veritas? Et cum hoc dixisset, iterum exivit ad Judæos et dicit eis : Ego nullam invenio in eo causam. (*Joan. XVIII. 37, 38.*)

Ergo rex es tu? Siquidem communi sensu te regem esse negas, certo ergo sensu te regem esse profiteris, et regnum tibi vindicas nobis ignotum? *Respondit Jesus : Tu dicis, quia rex sum ego.* Dicis quod res est. *Ego in hoc natus sum, et ad hoc veni in mundum, ut testimonium perhibeam veritati.*

Quamobrem me regem esse non nego, Christum, Filium Dei, regni cœlorum Dominum, jure nativitatis æternæ; quod quidem regnum his qui veritati credunt, ad quam docendam veni in mundum, et temporaliter natus sum de virgine, a me paratum est. (*Natalis Alexander, Commen. in Joan.*)

Omnis qui est ex veritate, audit vocem meam. Audit utique interioribus auribus : idest obedit meæ voci : ac si diceret, credit

mihi. Audit utique, ac per hoc non ideo est ex veritate quia ejus audit vocem : sed ideo audit quia ex veritate est : quia hoc illud donum ex veritate collatum est. (*Augustinus.*)

Hæc autem dicens attrahit, et suadet fieri eorum quæ dicuntur auditorem : ita denique et eum cepit his brevibus verbis, ut quæreret, quid est veritas : sequitur enim : *Dicit ei Pilatus, Quid est veritas?* (*Chrysostomus.*)

Sciebat quidem quoniam hæc indigebat tempore interrogatio : oportebat autem eum eripere ab impetu Judæorum, idcirco exivit. (*Chrysostomus.*)

Vel non expectabat audire responsum, quia forte indignus fuit audire. (*Alcuinus.*)

MEDITATIO CCXCI.

Christus vehementius accusatus tacet
et ad Herodem mittitur.

I. — Ait autem Pilatus ad principes sacerdotum et turbas : Nihil invenio causæ in hoc homine.

At illi invalescebant dicentes : Commovet populum docens per universam Judæam, incipiens a Galilæa usque huc. (*Luc. XXIII. 4, 5.*)

Illi autem, cum nihil aliud faveret eorum calumniæ, recurrunt ad clamorum subsidia : *At illi invalescebant, dicentes : Commovet populum docens, etc.* (*Theophylactus.*)

His autem verbis non illum, sed se accusant. Docuisse enim populum et a pristini temporis ignavia docendo commovisse, talique actu totam terram promissionis pertransisse, non criminis sed indicium est virtutis. (*Beda.*)

II. — Et cum accusaretur a principibus sacerdotum, et senioribus, nihil respondit. (*Matth. XXVII. 12.*)

Et accusabant eum summi sacerdotes in multis. (*Marc. XV. 3.*)

Tunc dicit illi Pilatus : Non audis quanta adversum te dicunt testimonia? (*Matth. XXVII. 13.*)

Pilatus autem rursus interrogavit eum dicens : Non respondes quidquam? vide, in quantis te accusant. (*Marc. XV. 4.*)

Et non respondit ei ad ullum verbum, ita ut miraretur præses vehementer. (*Matth. XVII. 14.*)

Attende autem quod Pilato, qui invitus promebat sententiam, aliqua ex parte respondit : sacerdotibus autem et principibus